

32005L0089

L 33/22

JURNALUL OFICIAL AL UNIUNII EUROPENE

4.2.2006

DIRECTIVA 2005/89/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI
din 18 ianuarie 2006
privind măsurile menite să garanteze siguranța aprovizionării cu energie electrică și investițiile în
infrastructuri
(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 95,

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat ⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Directiva 2003/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2003 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică ⁽³⁾ constituie o contribuție foarte importantă la crearea pieței interne a electricității. Garantarea unui nivel ridicat de siguranță a aprovizionării cu electricitate este un obiectiv esențial pentru buna funcționare a pieței interne, iar directiva respectivă conferă statelor membre posibilitatea de a impune întreprinderilor de energie electrică obligații de serviciu public, *inter alia*, în ceea ce privește siguranța aprovizionării. Aceste obligații de serviciu public trebuie definite cu cea mai mare precizie și strictețe și nu trebuie să ducă la crearea unei capacități de producție care să depășească ceea ce este necesar pentru prevenirea întreruperilor excesive ale furnizării de electricitate către consumatorii finali.
- (2) Cererea de energie electrică este estimată, de obicei, pe termen mediu pe baza unor previziuni elaborate de administratorii rețelelor de transport sau de alte organizații capabile să le elaboreze la cererea unui stat membru.
- (3) O piață unică competitivă de energie electrică în Uniunea Europeană necesită politici transparente și nediscriminatorii privind siguranța aprovizionării cu energie electrică compatibile cu cerințele unei astfel de piețe. Absența unor astfel de politici în diferitele state membre sau existența unor diferențe importante între aceste politici ar duce la

denaturări ale concurenței. Prin urmare, este esențial să se definească clar rolul și responsabilitățile autorităților competente, precum și cele ale statelor membre și ale tuturor actorilor importanți de pe piață, pentru a garanta siguranța aprovizionării cu energie electrică și buna funcționare a pieței interne, evitând în același timp crearea obstacolelor în calea noilor sosiți pe piață, precum societățile care produc sau furnizează energie electrică într-un stat membru și care și-au demarat recent activitățile în statul membru respectiv și evitând crearea unor denaturări ale pieței interne de energie electrică sau a unor dificultăți semnificative pentru actorii pieței, inclusiv societățile cu o cotă mică de piață, precum un producător sau un furnizor care deține o cotă mică din piața comunitară în cauză.

- (4) Decizia nr. 1229/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁴⁾ stabilește o serie de orientări pentru politica comunitară în domeniul rețelelor transeuropene de energie. Regulamentul (CE) nr. 1228/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2003 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică ⁽⁵⁾ stabilește, *inter alia*, principiile generale și normele detaliate privind gestionarea congestiei.
- (5) La promovarea energiei electrice produse din surse de energie regenerabilă, este necesar să se asigure disponibilitatea capacității de rezervă asociate în cazul în care acest lucru este necesar din punct de vedere tehnic pentru menținerea fiabilității și siguranței rețelei.
- (6) Pentru a respecta angajamentele asumate de Comunitate în domeniul mediului și a reduce dependența acesteia de energia importată trebuie să se țină seama de efectele pe termen lung ale creșterii cererii de energie electrică.
- (7) Cooperarea între administratorii rețelelor de transport naționale în ceea ce privește siguranța rețelelor, inclusiv definirea capacității de transfer, furnizarea de informații și modelarea rețelelor este esențială pentru dezvoltarea și buna funcționare a pieței interne și ar mai putea fi ameliorată. O lipsă de coordonare în domeniul siguranței rețelelor aduce prejudicii dezvoltării de condiții egale de concurență.

⁽¹⁾ JO C 120, 20.5.2005, p. 119.

⁽²⁾ Avizul Parlamentului European din 5 iulie 2005 (nepublicat în Jurnalul Oficial până la această dată) și Decizia Consiliului din 1 decembrie 2005.

⁽³⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 37. Directivă astfel cum a fost modificată prin Directiva 2004/85/CE a Consiliului (JO L 236, 7.7.2004, p. 10).

⁽⁴⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 11.

⁽⁵⁾ JO L 176, 15.7.2003, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1223/2004 al Consiliului (JO L 233, 2.7.2004, p. 3).

- (8) Normele și recomandările tehnice pertinente, precum cele cuprinse în manualul de exploatare al UCTE (Uniunea pentru coordonarea transportului de electricitate), normele și recomandările similare elaborate de Nordel, Baltic Grid Code și cele pentru sistemele din Regatul Unit al Marii Britanii și din Irlanda au ca obiectiv principal să faciliteze exploatarea tehnică a rețelei interconectate și să răspundă astfel necesității de menținere a funcționării rețelei în caz de cădere a sistemului la unul sau mai multe puncte din rețea și să reducă la minimum costul atenuării efectelor acestei întreruperi de aprovizionare.
- (9) Administratorii rețelelor de transport și distribuție ar trebui să fie obligați să furnizeze consumatorilor finali un nivel ridicat de servicii în ceea ce privește frecvența și durata întreruperilor.
- (10) Măsurile care pot fi utilizate pentru a garanta menținerea la niveluri corespunzătoare a capacității de producție de rezervă ar trebui să se bazeze pe piață și să nu fie discriminatorii. Acestea ar putea să conțină măsuri precum garanțiile și mecanismele contractuale, opțiunile de capacitate sau obligațiile de capacitate. Aceste măsuri ar putea fi completate, de asemenea, de alte instrumente nediscriminatorii, precum remunerarea capacității.
- (11) Pentru a garanta disponibilitatea informațiilor prelabile adecvate, statele membre ar trebui să publice măsurile adoptate pentru menținerea echilibrului între ofertă și cerere în rândul investitorilor reali și potențiali în sectorul producției și în rândul consumatorilor de energie electrică.
- (12) Fără a aduce atingere articolelor 86, 87 și 88 din tratat, este necesar ca statele membre să stabilească un cadru foarte clar, corespunzător și stabil, menit să favorizeze siguranța aprovizionării cu energie electrică și să încurajeze investițiile în capacitatea de producție și tehnicile de gestionare a cererii. De asemenea, este important să se ia măsurile necesare pentru a asigura un cadru de reglementare care încurajează investițiile în noi interconexiuni de transport, în special între statele membre.
- (13) Consiliul European de la Barcelona din 15 și 16 martie 2002 a stabilit un nivel de interconexiune între statele membre. Un nivel scăzut de interconexiune are ca efect fragmentarea pieței și constituie un obstacol în calea dezvoltării concurenței. Existența unei capacități adecvate de interconexiune fizică pentru transport, fie ea transfrontalieră sau nu, este esențială, însă nu constituie o condiție suficientă pentru buna funcționare a concurenței. În interesul consumatorilor finali, ar trebui să existe un echilibru rezonabil între avantajele potențiale ale noilor proiecte de interconexiune și costul acestor proiecte.
- (14) Întrucât trebuie determinate capacitățile maxime de transfer disponibile fără a aduce atingere cerințelor de siguranță a funcționării în rețea, este important, de asemenea, să se asigure o transparență deplină a calculului capacității și a procedurii de alocare în sistemul de transport. În acest fel, capacitățile existente ar putea fi exploatate mai bine, iar piața nu va primi nici un semnal fals de penurie, ceea ce va permite crearea unei piețe interne competitive din toate punctele de vedere, după cum este prevăzut de Directiva 2003/54/CE.
- (15) Administratorii rețelei de transport și de distribuție au nevoie de un cadru de reglementare corespunzător și stabil pentru investiții, precum și pentru întreținerea și reînnoirea rețelelor.
- (16) Articolul 4 din Directiva 2003/54/CE cere statelor membre să supravegheze siguranța aprovizionării cu energie electrică și să prezinte un raport în acest sens. Acest raport ar trebui să descrie factorii pe termen scurt, mediu și lung care afectează siguranța aprovizionării, în special proiectele de investiție în rețea ale administratorilor rețelelor de transport. Pentru a elabora acest raport, statele membre vor face trimitere la informațiile și evaluările efectuate deja de administratorii rețelelor de transport, individual și în comun, în special la nivel european.
- (17) Statele membre ar trebui să asigure punerea în aplicare eficientă a prezentei directive.
- (18) Întrucât obiectivele acțiunii preconizate, adică siguranța aprovizionării bazată pe o concurență loială și crearea unei piețe interne a energiei electrice pe deplin operaționale, nu pot fi realizate suficient de bine de statele membre și, prin urmare, pot fi realizate mai bine la nivel comunitar, din cauza importanței și a efectelor acțiunii, Comunitatea poate să ia măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din Tratat. În conformitate cu principiul proporționalității, prevăzut la articolul menționat, prezenta directivă nu depășește cadrul necesar pentru a îndeplini aceste obiective,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta directivă prevede măsuri menite să garanteze siguranța aprovizionării cu electricitate, astfel încât să asigure buna funcționare a pieței interne a energiei electrice precum și:
- un nivel adecvat al capacității de producție;
 - un echilibru adecvat între ofertă și cerere
- și

(c) un nivel corespunzător de interconexiune între statele membre pentru dezvoltarea pieței interne.

(2) Prezenta directivă stabilește un cadru în interiorul căruia statele membre definesc politici transparente, stabile și nediscriminatorii în materie de siguranță a aprovizionării, compatibile cu cerințele unei piețe interne competitive a energiei electrice.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică definițiile prevăzute la articolul 2 din Directiva 2003/54/CE. În plus, se aplică următoarele definiții:

- (a) „autorități de reglementare” înseamnă autoritățile de reglementare în statele membre desemnate în conformitate cu articolul 23 din Directiva 2003/54/CE;
- (b) „siguranța aprovizionării cu energie electrică” înseamnă capacitatea unui sistem de energie electrică de a furniza consumatorilor finali energie electrică, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive;
- (c) „siguranța exploatarei rețelei” înseamnă exploatarea continuă a rețelei de transport și, după caz, a rețelei de distribuție în circumstanțe previzibile;
- (d) „echilibru între ofertă și cerere” înseamnă îndeplinirea cererilor previzibile de utilizare a electricității de către consumatorii, fără a fi necesar să se impună măsuri pentru reducerea consumului.

Articolul 3

Dispoziții generale

(1) Statele membre asigură un nivel ridicat de siguranță a aprovizionării cu energie electrică prin luarea măsurilor necesare pentru favorizarea unui climat stabil de investiții și prin definirea rolurilor și responsabilităților autorităților competente, inclusiv, după caz, ale autorităților de reglementare și ale tuturor actorilor implicați de pe piață și prin publicarea informațiilor în acest sens. Actorii implicați de pe piață sunt, *inter alia*, administratorii rețelei de transport și de distribuție, producătorii de energie electrică, furnizorii de energie electrică și consumatorii finali.

(2) Atunci când pun în aplicare măsurile prevăzute la alineatul (1), statele membre țin seama de:

- (a) importanța asigurării continuității furnizării energiei electrice;
- (b) importanța unui cadru de reglementare transparent și stabil;

(c) piața internă și posibilitățile de cooperare transfrontalieră în domeniul siguranței aprovizionării cu energie electrică;

(d) necesitatea întreținerii periodice și, după caz, a reînnoirii rețelilor de transport și distribuție pentru a menține nivelul de performanță al acestora;

(e) importanța asigurării punerii în aplicare corespunzătoare a Directivei 2001/77/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile pe piața internă a electricității ⁽¹⁾ și a Directivei 2004/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 februarie 2004 privind promovarea cogenerării pe baza cererii de energie termică utilă pe piața internă a energiei ⁽²⁾, în măsura în care dispozițiile lor privesc siguranța aprovizionării cu energie electrică;

(f) necesitatea de a asigura o capacitate de transport și de producție de rezervă suficientă pentru a garanta o funcționare stabilă

și

(g) importanța de a încuraja crearea unor piețe en gros care să fie lichide.

(3) Atunci când pun în aplicare măsurile menționate la alineatul (1), statele membre pot să țină seama, de asemenea, de:

- (a) gradul de diversitate a producției de energie electrică la nivel național sau la nivelul regional corespunzător;
- (b) importanța reducerii efectelor pe termen lung ale creșterii cererii de energie electrică;

(c) importanța încurajării eficienței energetice și adoptarea de noi tehnologii, în special tehnici de gestionare a cererii, tehnologiile bazate pe surse regenerabile și producția distribuită

și

(d) importanța eliminării obstacolelor administrative în calea investițiilor în infrastructură și capacitate de producție.

(4) Statele membre se asigură că orice măsuri adoptate în conformitate cu prezenta directivă nu sunt discriminatorii și nu constituie o sarcină nerezonabilă pentru actorii de pe piață, inclusiv noii sosiți și societățile care dețin o cotă de piață mică. Statele membre țin seama, înainte de adoptarea acestora, de impactul măsurilor asupra costului energiei electrice pentru consumatorii finali.

⁽¹⁾ JO L 283, 27.10.2001, p. 33. Directivă astfel cum a fost modificată prin Actul de aderare din 2003.

⁽²⁾ JO L 52, 21.2.2004, p. 50.

(5) În asigurarea unui nivel corespunzător de interconexiune între statele membre, după cum este prevăzut la articolul 1 alineatul (1) litera (c), este necesar să se ia în considerare în special următoarele elemente:

- (a) situația geografică particulară a fiecărui stat membru;
 - (b) menținerea unui echilibru rezonabil între costurile pentru construcția unor interconexiuni noi și avantajele pentru consumatorii finali
- și
- (c) asigurarea utilizării cât mai eficient cu putință a interconexiunilor existente.

Articolul 4

Siguranța exploatării rețelei

- (1) (a) Statele membre sau autoritățile competente se asigură că administratorii rețelelor de transport stabilesc normele și obligațiile minime de exploatare în domeniul siguranței rețelei.

Înainte de a stabili aceste norme și obligații, statele membre sau autoritățile competente consultă actorii implicați din țările cu care există interconexiuni;

- (b) sub rezerva literei (a) primul paragraf, statele membre pot cere administratorilor rețelelor de transport să supună aceste norme și obligații de exploatare aprobării autorităților competente;
- (c) statele membre se asigură că administratorii rețelelor de transport și, după caz, de distribuție respectă normele și obligațiile minime în domeniul siguranței rețelei;
- (d) statele membre cer administratorilor rețelelor de transport să mențină un nivel corespunzător de siguranță a exploatării rețelei.

În acest scop, administratorii rețelelor de transport mențin un nivel corespunzător de capacitate de rezervă de transport tehnic pentru a asigura siguranța exploatării rețelei și cooperează cu administratorii rețelelor de transport în cauză cu care sunt interconectați.

Nivelul circumstanțelor previzibile în care trebuie menținută siguranța este definit în normele de siguranță a exploatării rețelei;

- (e) statele membre se asigură, în special, că administratorii rețelelor de transport interconectate și, după caz, administratorii rețelelor de distribuție fac schimb de informații cu privire la funcționarea rețelelor în timp util

și în mod eficient, cu respectarea cerințelor minime de exploatare. Aceleași cerințe se aplică, după caz, administratorilor rețelelor de transport și ai rețelelor de distribuție care sunt interconectați cu administratorii rețelelor din afara Comunității.

(2) Statele membre sau autoritățile competente se asigură că administratorii rețelelor de transport și, după caz, administratorii rețelelor de distribuție stabilesc și îndeplinesc obiectivele de performanță în termeni de calitate a aprovizionării și de siguranță a rețelei. Aceste obiective se supun aprobării statelor membre sau autorităților competente care urmăresc punerea lor în aplicare. Aceste obiective trebuie să fie transparente, nediscriminatorii și obiective și trebuie făcute publice.

(3) Atunci când iau măsurile prevăzute la articolul 24 din Directiva 2003/54/CE și la articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 1228/2003, statele membre nu fac discriminări între contractele transfrontaliere și contractele naționale.

(4) Restricțiile de aprovizionare în situații de urgență trebuie să respecte criteriile predefinite în ceea ce privește gestionarea dezechilibrelor de către administratorii rețelelor de transport. Orice măsură de salvagardare trebuie luată în strânsă consultare cu alți administratori ai rețelelor de transport implicați, cu respectarea acordurilor bilaterale, inclusiv a acordurilor privind schimbul de informații.

Articolul 5

Menținerea echilibrului între ofertă și cerere

(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a menține echilibrul între cererea de energie electrică și capacitatea de producție disponibilă.

În special, statele membre:

- (a) fără a aduce atingere cerințelor specifice ale sistemelor mici izolate, încurajează stabilirea unui cadru pentru piața en gros care furnizează semnale corespunzătoare privind prețul pentru producție și consum;
- (b) cer administratorilor rețelelor de transport să asigure menținerea unui nivel corespunzător al capacității de producție de rezervă în scopul echilibrării și/sau să ia măsuri echivalente bazate pe piață.

(2) Fără a aduce atingere articolelor 87 și 88 din tratat, statele membre pot, de asemenea, să ia măsuri suplimentare, în special (dar nu numai) următoarele măsuri:

- (a) dispoziții menite să faciliteze noi capacități de producție și intrarea pe piață a unor societăți de producție noi;

- (b) eliminarea obstacolelor care împiedică utilizarea contractelor ce pot fi întrerupte;
 - (c) eliminarea obstacolelor care împiedică încheierea de contracte cu durată variabilă atât pentru producători cât și pentru consumatori;
 - (d) încurajarea adoptării de tehnologii de gestionare a cererii în timp real, precum sistemele de măsurare avansate;
 - (e) încurajarea măsurilor de economisire a energiei;
 - (f) cereri de ofertă sau orice procedură echivalentă în termeni de transparență și nediscriminare, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/54/CE.
- (3) Statele membre publică măsurile care trebuie luate în temeiul prezentului articol și asigură difuzarea cea mai largă posibil a acestora.

Articolul 6

Investiții în rețele

- (1) Statele membre stabilesc un cadru de reglementare menit:
- (a) să trimită semnale favorabile investițiilor atât administratorilor rețelelor de transport cât și administratorilor rețelelor de distribuție pentru a-și dezvolta rețelele în vederea satisfacerii cererii previzibile a pieței
- și
- (b) să faciliteze întreținerea și, după caz, reînnoirea rețelelor lor.
- (2) Fără a aduce atingere Regulamentului (CE) nr. 1228/2003, statele membre pot autoriza investițiile comerciale în interconexiuni.

Statele membre se asigură că deciziile privind investițiile în interconexiuni sunt luate în strânsă colaborare între administratorii rețelelor de transport în cauză.

Articolul 7

Rapoarte

- (1) Statele membre se asigură că raportul menționat la articolul 4 din Directiva 2003/54/CE ține cont de nivelul general de conformitate a sistemului electric cu cererea de electricitate existentă și preconizată, inclusiv:
- (a) siguranța exploatarei rețelei;
 - (b) echilibrul preconizat între ofertă și cerere pe parcursul următorilor cinci ani;

- (c) perspectivele în domeniul siguranței aprovizionării pe o perioadă cuprinsă între cinci și 15 ani de la data raportului

și

- (d) proiectele de investiție, pe următorii cinci ani calendaristici sau mai mult, ale administratorilor rețelelor de transport și cele ale oricăror alte părți despre care au cunoștință, privind introducerea unei capacități de interconexiune transfrontalieră.

(2) Statele membre sau autoritățile competente elaborează raportul în strânsă colaborare cu administratorii rețelelor de transport. Aceștia consultă, după caz, administratorii rețelelor de transport vecini.

(3) Secțiunea raportului referitoare la proiectele de investiții în interconexiuni menționate la alineatul (1) litera (d) ia în considerare:

- (a) principiile de gestionare a congestiei prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 1228/2003;

- (b) liniile de transport existente și preconizate;

- (c) modalitățile de producție, aprovizionare, schimb transfrontalier și de consum prevăzute ținând seama de măsurile de gestionare a cererii

și

- (d) obiectivele regionale, naționale și europene în materie de dezvoltare durabilă, inclusiv proiectele care constituie axele proiectelor prioritare prevăzute în anexa I la Decizia nr. 1229/2003/CE.

Statele membre se asigură că administratorii rețelelor de transport oferă informații cu privire la proiectele lor de investiții sau la proiectele oricărei alte părți de care au cunoștință în ceea ce privește introducerea unei capacități de interconexiune transfrontalieră.

Statele membre pot cere, de asemenea, administratorilor rețelelor de transport să furnizeze informații despre investițiile legate de construcția liniilor interne care ar afecta din punct de vedere material introducerea interconexiunilor transfrontaliere.

- (4) Statele membre sau autoritățile competente se asigură că, pentru îndeplinirea acestei sarcini, mijloacele necesare de acces la datele relevante sunt puse la dispoziția administratorilor rețelelor de transport și/sau, după caz, autorităților competente.

Se garantează nedivulgarea informațiilor confidențiale.

(5) Pe baza informațiilor menționate la alineatul (1) litera (d), primite de la autoritățile competente, Comisia raportează statelor membre, autorităților competente și grupului european de reglementare în domeniul energiei electrice și al gazelor instituit prin Decizia 2003/796/CE a Comisiei ⁽¹⁾ cu privire la investițiile preconizate și contribuția lor la obiectivele prevăzute la articolul 1 alineatul (1).

Acest raport poate fi combinat cu analiza prevăzută la articolul 28 alineatul (1) litera (c) din Directiva 2003/54/CE și este dat publicității.

Articolul 8

Transpunere

(1) Statele membre pun în aplicare actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 24 februarie 2008. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Până la 1 decembrie 2007, Comisiei îi sunt comunicate de statele membre textele dispozițiilor de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 9

Rapoarte

Comisia monitorizează și examinează punerea în aplicare a prezentei directive și înaintează un raport general asupra situației Parlamentului European și Consiliului, până la 24 februarie 2010.

Articolul 10

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 11

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasburg, 18 ianuarie 2006.

Pentru Parlamentul European

Președintele

J. BORRELL FONTELLES

Pentru Consiliu

Președintele

H. WINKLER

⁽¹⁾ JO L 296, 14.11.2003, p. 34.